

gende redegørelse vil derfor dække indlæggene i begge debatter.

Så godt som samtlige talere benyttede lejligheden til at foretage en statusopgørelse over FN og kaste blikket tilbage over organisationens virksomhed siden starten i 1945 og forsøge en vurdering af FNs betydning for udviklingen i det internationale samfund i de forløbne år.

Et gennemgående træk i indlæggene var en sammenligning mellem de mål, organisationens grundlæggere i 1945 havde sat sig for FNs virke, og de resultater, der kunne konstateres 25 år efter. På baggrund af det kaos, anden verdenskrig havde efterladt verden i, og med krigens lidelser tæt inde på livet havde organisationens grundlæggere set det som deres vigtigste mål at befri efterfølgende generationer for krigens svøbe gennem sikring af opretholdelsen af den internationale fred og sikkerhed. For opfyldelsen af dette mål havde stormagterne som krigens sejherrer fået et særligt ansvar. Men også på andre områder var FN blevet tillagt betydningsfulde opgaver. Det gjaldt således sikring af menneskerettighedernes overholdelse, fremme af folkenes selvbestemmelsesret og styrkelse af det internationale samarbejde på det økonomiske og sociale område.

De fleste talere konstaterede med beklagelse, at FN ikke havde været i stand til at løse sin vigtigste opgave — opretholdelsen af international fred og sikkerhed. Ganske vist havde verden ikke oplevet en tredje verdenskrig, og organisationen havde i enkelte tilfælde med held gennemført fredsbevarende aktioner og dermed medvirket til at hindre konfliktsituationer i at sprede sig ud over det lokale niveau — således i Mellemøsten, i Kashmir, i Congo og på Cypern — men alt i alt måtte FNs indsats på det fredsbevarende område betragtes som en skuffelse. Der foregik stadig krige, og der bestod stadig spændte konflikter flere steder i verden — således som det havde været tilfældet så godt som uafbrudt siden 1945 — hvor FN var ude af stand til at udfolde en afgørende indsats for at sikre fredens opretholdelse. Den enighed mellem stormagterne, som i følge pagten var en forudsætning for, at FN kunne handle i sådanne situationer havde ikke kunnet opretholdes. En række især mindre lande bebrejdede i denne for-

bindelse stormagterne, at disse i konfliktsituationer ofte foretrak at forfølge nationale interesser frem for at søge udnyttet de muligheder for en fredelig løsning af internationale konflikter, som lå i FN-maskineriet.

I stort set samtlige indlæg udtryktes ønske om en styrkelse af FNs organer på det fredsbevarende område, hvorefter det var op til medlemslandene at udvise større politisk vilje til at udnytte disse organer. Et særligt ansvar hvilede i så henseende på stormagterne.

Medens en vis pessimisme således gennemgående prægede omtalen af FNs indsats på det fredsbevarende område, var talerne stort set enige om, at FN havde nået betydningsfulde resultater på andre virksomhedsområder. Dette gjaldt især afkoloniseringen, som havde medført en stigning i FNs medlemstal fra 51 til 127 over de forløbne 25 år. Også på nedrustningsområdet havde der i de senere år kunnet konstateres fremskridt, ligesom FN havde nået konkrete resultater på menneskerettighedsområdet, selv om organisationen ikke havde vist sig i stand til at påvirke den sydafrikanske regering til at ændre sin apartheidpolitik. På det økonomiske og sociale område havde FNs aktiviteter taget et omfang langt ud over, hvad der havde kunnet forudses for 25 år siden.

Alle talerne anerkendte behovet for FNs fortsatte beståen og bekræftede på ny pagtens idealer samt udtrykte tillid til udfaldet af FNs fortsatte bestræbelser på at nå frem til disse idealers opfyldelse. Der var almindelig enighed om, at organisationen var et uerstatteligt instrument i det internationale samfund, når det drejede sig om at bringe stater af forskellig størrelse og med forskellige politiske og sociale systemer sammen.

En række lande fremhævede FNs værdi i sig selv som et debatforum, hvor staterne — uden at et særskilt initiativ var påkrævet fra nogen stats eller gruppe af staters side — var i stadig kontakt med hinanden, og hvor alle lande havde mulighed for at fremføre deres synspunkter på de løbende internationale spørgsmål.

2. FN i almindelighed.

En lang række indlæg fremhævede behovet for en gennemgang af FN-pagten med henblik på en tilpasning af organisationens